

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til EM2017 at udarbejde en arktisk strategi, der tager udgangspunkt i Grønlands rolle og geopolitiske handlingsrum som en arktisk nation.

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut takker medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit for forslaget om at udarbejde en arktisk strategi for Grønland.

Naalakkersuisut kan tilslutte sig det synspunkt, at Arktis først og fremmest udgøres af de folk som bor i Arktis. Derfor skal udviklingen i Arktis tage udgangspunkt i de arktiske samfund og ledes af de folk, der bor og har deres rødder i Arktis.

Flere lande tilkendegiver i disse år, at Arktis skal være en vigtig prioritet i deres udenrigspolitik. Denne interesse har ofte baggrund i klimaforandringer, beskyttelse af natur og miljø samt adgang til levende og ikke-levende ressourcer. Dette er selvfølgelig velkomment at man andre steder i verden interesserer sig for de forhold, der gælder her hos os. Flere lande og stater har ligeledes fremkommet med arktiske strategier, hvilket typisk er kendetegnende for ikke-arktiske lande.

Derfor er det vigtigt, at andre landes arktiske politikker netop forholder sig til arktiske lande og folk, herunder også Grønland, med det udgangspunkt at udviklingen i Arktis skal tage udgangspunkt i de arktiske samfund og ledes af de folk, der bor og har deres rødder i Arktis. Vi skal ikke blot pådømmes andres holdninger og politikker i vores region. Og vi må være parat til at kæmpe, når vi oplever, at andres strategier og holdninger ikke er i overensstemmelse med vores interesser. Det gælder i særlig grad selvfølgelig for Danmark, med hvem vi har et nært samarbejde. Her skal det understreges, at Kongeriget Danmark har én arktisk rigsdel og det er Grønland.

I relation til midtvejsevalueringen af Kongeriget Danmarks Arktiske Strategi, som løber 2011-2020, er det nærliggende at reflektere over, hvad Grønland eventuelt har opnået ved denne konstruktion, som inkluderer både Grønland, Færøerne og Danmark.

Det må konstateres, at der siden 2011 har været tre landes positioner at tage hensyn til i arktiske spørgsmål, og ikke som tidligere kun Grønland og Danmark. Det må ligeledes konstateres, at det siden 2011 er Danmark som koordinerer Kongeriget Danmarks positioner i Arktisk Råd.

Er dette acceptabelt? I forhold til situationen før Kongerigets Arktiske Strategi trådte i kraft, har det efter Naalakkersuisuts vurdering svækket Grønlands muligheder for en stærk og klar stemme, samt vores muligheder for særligt i Arktisk Råd at fremføre vores syn på vor region og vores rolle deri.

Naalakkersuisut mener principielt, at politikken skal formes af de folk, som bor i denne arktiske del af verden. Naalakkersuisut har derfor også betænkeligheder ved at skulle indgå i en ny arktisk strategi for Kongeriget efter den nuværende strategis udløben i 2020 af disse årsager, hvis den bygger på de samme præmisser.

Vi er selv ansvarlige for langt størstedelen af de sagsområder som der tales om i arktisk sammenhæng. Det er derfor også vores land og vores myndigheder som skal udvikle og nyde godt af de øgede samarbejds muligheder, hvad enten det gælder på forsknings-, på kultur-, på erhvervs-, eller på klimaområdet. Det er naturligt, at vi har ansvaret for at føre ordet, når det gælder den udenrigspolitiske del af de sager, som vi har det politiske og administrative ansvar for i henhold til Selvstyreloven. Dette er vigtigt at understrege.

Naalakkersuisut skal gøre opmærksom på, at der foreligger en udenrigspolitisk strategi for Grønland fra 2011 som gælder indtil 2020. For et arktisk land som Grønland er vores udenrigspolitiske strategi en arktisk strategi. Vi er Arktis. Vi er indbegrebet af Arktis.

Det er derfor Naalakkersuisuts vurdering, at beslutning om strategier efter udløbet af de nuværende i 2020 skal forberedes grundigt over de kommende år. Der vil være behov for grundige drøftelser med Danmark om de overordnede principper, formål, indhold, arbejdsdeling samt udførelse.

Grønland bør ikke igen indgå i en "Kongerigets" strategi, hvis ikke Grønland i en sådan kan sikres en mere fremtrædende rolle i Kongeriget Danmarks samlede deltagelse, særligt i Arktisk Råd, således som det var tilfældet indtil 2011. Selvstyreloven af 2009 gør meget klart, at Grønland på fuldt overtage sagsområder repræsenterer sig selv også internationalt. Grønland har ikke afgivet mandat til at Danmark kan repræsentere Grønland på fuldt overtage sagsområder – heller ikke i Arktisk Råd regi.

Er det ikke muligt at tilgodese Grønlands interesser tilstrækkeligt i en samlet strategi for Kongeriget Danmark, vil udarbejdelse af en selvstændig udenrigspolitisk – herunder også arktisk – strategi for Grønland igen være nødvendig. En sådan vil også klart skulle definere vores interesser og strategi i forhold til vores arktiske naboer.

Afslutningsvist vil Naalakkersuisut henlede opmærksomheden på dette års udenrigspolitiske redegørelse, som nu har et større fokus på netop forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter samt et større geografisk fokus, også på vores region. Dette også i forhold til Koalitionsaftalens målsætninger om at sikre tættere diplomatiske forbindelser til vores nærmeste nabolande og andre strategiske forbindelser.

På den baggrund indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.